

Plan for arbeid mot rasisme, diskriminering og krenkelser Verran kommune

Innhold

Plan for arbeid mot rasisme, diskriminering og krenkelser Verran kommune	1
Mål for arbeidet	2
Bekjempe rasisme og diskriminering	2
Bedre integrering.....	2
Fremme integrering for å forebygge diskriminering.....	2
Begrep	3
Diskriminering	3
Integrering.....	3
Krenkelser.....	3
Utsatte grupper	4
Situasjonsbeskrivelse i Verran.....	4
Oppvekst.....	4
Ungdommer	5
Arbeidsliv (språk- og arbeidspraksis):.....	5
Fritid (lag og organisasjoner):.....	5
Handlinger som skal forebygge RASISME, DISKRIMINERING OG KRENKELSER.....	6

Mål for arbeidet

Bekjempe rasisme og diskriminering

Norge har ved sin tilslutning til internasjonale menneskerettighetskonvensjoner og gjennom FN, Europarådet og andre internasjonale organer, forpliktet seg til å motarbeide rasisme og diskriminering og til å arbeide for like muligheter for alle.

Rasisme og diskriminering er i strid med de verdier menneskerettighetene bygger på, og er samtidig et hinder for at individer og grupper kan få del i menneskerettighetene.

Verran kommune deler regjeringens verdigrunnlag som bygger på respekt for menneskeverdet. Det er et grunnleggende prinsipp i Verran kommune sin politikk at alle mennesker er likeverdige og skal respekteres og behandles deretter, uavhengig av kjønn, alder, religion, etnisk opprinnelse, hudfarge, funksjonshemning og seksuell legning. Verranbyggen, næringsliv, lag og foreninger vil med denne planen og foreslåtte handlinger bli mer inkluderende og integrerende, og den enkelte må ta ansvar for å hindre diskriminering, rasisme og krenkelser.

Bedre integrering

Verran kommune sitt arbeid mot rasisme og diskriminering har som utgangspunkt at kommunen og samfunnet forøvrig er et flerkulturelt samfunn, og at kulturelt mangfold er berikende for det norske samfunnet og en styrke for fellesskapet.

Det er et overordnet mål for Verran kommune at alle skal ha like muligheter, rettigheter og plikter til å delta i samfunnet og bruke sine ressurser. Dette er noe som kommer både den enkelte og samfunnet som helhet til gode.

Selv om alle i utgangspunktet har de samme formelle rettighetene, er det likevel nødvendig å sette i verk tiltak for å sikre reell likestilling – at alle faktisk får de samme *mulighetene* til å delta i samfunnet og bruke sine ressurser. Arbeidet mot rasisme og diskriminering må ses i denne sammenhengen. Vi vet at det forekommer diskriminering på viktige arenaer som arbeidsmarked, boligmarked og på arenaer som gir politisk innflytelse. Verran kommune har derfor fortsatt en jobb å gjøre når det gjelder å identifisere barrierer for deltakelse, og i å framskaffe kunnskaper om hvordan de virker og hvordan de kan fjernes.

Alle skal ha muligheter til å kunne være med på å utforme offentlige tiltak og ordninger som gjelder dem selv. Det er viktig at minoritetene selv er med på å avgjøre hvilke tiltak som skal prioriteres, og hvordan tiltakene skal utformes. Dette krever tilrettelegging for at ulike grupper skal kunne delta på egne premisser. Majoritetsbefolkningen må se betydningen av å dele makt og innflytelse med minoritetsgrupper. Myndighetene, organisasjoner og politiske partier må bygge ned barrierer mot deltakelse og utvide sin dagsorden for å gi plass til interessene til minoriteter.

For å oppnå like muligheter er det viktig at minoritetene deltar i samfunnet på linje med den øvrige befolkningen. Det stiller krav til at enkeltpersoner engasjerer seg og tar aktiv del i utformingen av samfunnet. Uten aktivt engasjement fra de gruppene det gjelder, vil viktige problemstillinger aldri komme frem i den offentlige debatten. Videre må både lokale og nasjonale myndigheter, arbeidsgivere og andre samfunnsaktører selv vurdere om egen praksis kan ha diskriminerende virkning og eventuelt ta fatt i dette.

Fremme integrering for å forebygge diskriminering.

Integrering er en gjensidig prosess hvor både personer med innvandrerbakgrunn og majoriteten må tilpasse seg hverandre. I den prosessen har alle et ansvar for å bidra konstruktivt.

Mulighet for alle til å delta, uttale seg og ha innflytelse i samfunnet er en forutsetning for et velfungerende demokrati.

Det er imidlertid en nær sammenheng mellom tiltak for å fremme integrering og tiltak for å bekjempe diskriminering, fordi begge har som mål å sikre like muligheter for alle. Diskriminering og rasisme er et hinder for integrering, og dersom man får redusert diskrimineringen som ulike grupper utsettes for, vil en viktig effekt av dette være bedre integrering.

Begrep

Diskriminering

Bruken av begrepet diskriminering i denne handlingsplanen bygger på begrepet slik det er brukt i regjeringens handlingsplan mot Rasisme og Diskriminering. I denne handlingsplanen brukes diskriminering både om direkte og indirekte diskriminering og trakassering.

Direkte diskriminering innebærer at en person på grunn av trosbekjennelse, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse behandles mindre fordelaktig enn en annen blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon.

Indirekte diskriminering innebærer at en bestemmelse, et kriterium eller en praksis som tilsynelatende er nøytral, stiller personer med en bestemt trosbekjennelse, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse i en ufordelaktig stilling sammenlignet med andre personer, med mindre bestemmelsen, kriteriet eller praksisen er objektivt begrunnet i et rettmessig mål, og midlene for å nå dette målet er hensiktsmessige og nødvendige.

Trakassering skal anses som diskriminering når uønsket atferd i tilknytning til trosbekjennelse, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse har som hensikt eller virkning å krenke en persons verdighet, samt å skape et truende, fiendtlig, nedbrytende, ydmykende eller støtende miljø.

Rasisme

I denne handlingsplanen blir rasisme forstått som ideen om at det finnes ulike raser eller etniske grupper som har ulike egenskaper, og at disse ulikhetene legitimerer negativ forskjellsbehandling. Det er en begrunnelse og rettfærdiggjøring av negativ forskjellsbehandling av enkeltpersoner eller grupper med utgangspunkt i deres "rase", hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse.

Denne bruken av begrepet legger vekt på en bevisst holdning eller en ideologi, og kan forstås som en "snever" forståelse av rasisme. En diskriminerende handling trenger ikke være motivert ut fra rasisme. Ofte vil den heller skyldes fremmedfrykt og uvitenhet. Rasisme som ideologi må motarbeides bl.a. gjennom holdningsskapende tiltak, men fokus må være på å forhindre handlinger og praksis som får negative konsekvenser for enkeltpersoner og grupper. For den som rammes vil virkningen være av større betydning enn motivasjonen bak handlingen.

Integrering

Integrering handler om kvalifisering, utdanning, arbeid, levekår og sosial mobilitet samt innflytelse og deltakelse i demokrati og sivilsamfunn. Tilhørighet, respekt for forskjeller og lojalitet til felles verdier

Krenkelser

Krenkelse kan beskrives som en devaluering av en person. Det å bli krenket er en egen opplevelse, noe som gjør at krenkelser ofte oppstår ved misforståelser og manglende forståelse for andre. Mobbing er krenkelser.

Utsatte grupper

Flere grupper kan betegnes som utsatt i forhold til rasisme, diskriminering og krenkelser. Fokus på disse gruppene vil være viktig for å hindre uønskede episoder og opplevelser. Det vil derfor være viktig at man retter handlinger mot å inkludere disse i samfunnet. Grupper som innvandrere, nasjonale minoriteter, grupper med felles livssyn, personer med sammensatte behov, barn og eldre er noen av gruppene. I tillegg opplever personer i utsatte stillinger en økende krenking på nettbaserte plattformer, eksempler på dette kan være lærere, politikere og ansatte i helse.

Situasjonsbeskrivelse i Verran

Oppvekst

I oppvekst har vi et stort mangfold, der vi har ulike grupper av minoritetsspråklige barn. Vi har barn som kommer gjennom familiegjenforening (flyktninger og barn av flyktninger) – barn som kommer direkte til barnehage og skole uten å vært inntatt, og barn som har vært i et mottak i en annen kommune en periode. Vi har barn med minoritetsspråklig bakgrunn, som ikke er flyktninger – barn som er født i Norge, av foreldre som har valgt å bosette seg i Norge/barn. Barnehage og skole har også samiske barn og foreldre.

Fremmedspråklige barn som begynner i barnehage viser en lettere integrering enn barn som begynner på skolen. De lærer lettere norsk og blir derfor lettere med i det sosiale. Når fremmedspråklige barn begynner rett i skolen så ser vi at det er vanskeligere å integrere barna, gr. språklige utfordringer.

På Malm skole er det en synlig deling av minoritet og majoritet. Dette kommer naturlig av samme morsmål og at man har særskilt norsk undervisning sammen. Det siste året har man opplevd en stor utflytting av tilflyttere til Steinkjer. Dette forklares med at Verran voksenopplæring og flyktningsjeneste er nedlagt.

Ungdommer

Vi har ingen undersøkelser fra de siste årene som sier noe om graden av rasisme blant ungdommene. Vi har gjennomført trivselsundersøkelser fra ulike aktører, og skolen scorer bra på trivsel. Dette gjør at vi har et generelt godt inntrykk av de sosiale forholdene blant ungdommene.

Ettersom vi ikke har noen dokumentasjon over situasjonen, kan vi ikke gjøre annet enn å betrakte forholdene fra skolen sin side. Vi ser at vi etter hvert har fått ei stor gruppe flyktninger fra Eritrea og Syria, og disse elevene bør integreres så raskt som mulig blant medelevene. Mange av elevene har et høyt antall timer med særskilt norskopplæring, og det gjør at de ikke får mye tid i klassene sine. Dette gjør at de kanskje blir mer kjent med de andre på særskilt norskopplæring, enn dem de går i klasse med. Dette videreføres ut i friminuttene, vi ser en tendens til at flyktninge-elevene trekker mot hverandre ute. Dette tror vi ikke har noe å gjøre med at de ikke får være sammen med de norske elevene, det er naturlig at de heller vil være med dem de er trygge på. I alle klassene jobbes det med holdningsskapende arbeid i forhold til at flyktningeelevene skal integreres, og bli kjent med alle i klassen og på trinnet.

Skolen er en viktig arena når det er snakk om forebyggende arbeid mot rasisme og diskriminering. Vi forholder oss til den kommunale handlingsplan mot mobbing og krenking, og jobber med ulike tiltak

Arbeidsliv (språk- og arbeidspraksis):

I tillegg til ordinær norsk undervisning bruker også Steinkjer voksenopplæringen språkpraksis som metode i norskopplæringen, det er ønskelig at språkpraksisen brukes i en tidlig fase i introduksjonsprogrammet. Hensikten er å forbedre språkferdighetene. Språkpraksis gir mulighet til å praktisere norsk utenfor klasserommet.

Språkpraksis gir deltakeren anledning til å benytte språket i en normal og vanlig situasjon. For å klare seg i arbeidsliv og samfunnsliv, er det viktig at deltakeren klarer å forholde seg til en vanlig samtale mellom kolleger, som for eksempel i pausen på en arbeidsplass.

For å bruke dette som metode er vi avhengig av både offentlige og private aktører bidrar til å opprette språkpraksisplasser for at elevene skal få komme ut i samfunnet og praktisere norsken sin.

Fritid (lag og organisasjoner):

I Verran kommune er det mange lag og foreninger, med noe for enhver smak. Utfordringene sett i et integreringsperspektiv er å skaffe seg en oversikt over det som foregår, slik at de kan presenteres på en hensiktsfull måte. En del lag og organisasjoner har satt integreringsperspektivet på dagsorden og bidrar således mye i dette arbeidet. Utfordringene med å synliggjøre ulike tilbud og muligheter er en stor utfordring og noe som kan være til hinder for integrering og inkludering. Nytt er at Verran Frivilligsentral er i drift, noe som gir en god mulighet for frivilligheten til å koordinere innsats og handlinger for å behjelpe inkludering og integrering. Verran frivilligsentral er positive til å koordinere de frivilliges innsats i handlingene som er foreslått.

Handlinger som skal forebygge RASISME, DISKRIMINERING OG KRENKELSER

For å få til en mer forebyggende og samlet arbeid mot RDK har man jobbet frem flere handlinger som har som mål å bedre integreringen, som igjen er med på å forebygge rasisme, diskriminering og krenkelser. Se vedlegg 1